

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi rikosvahinkolain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutoksia rikosvahinkolakiin.

Kärsimyksestä rikosvahinkolain nojalla maksettavan korvauksen enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi 8 800 eurosta 15 000 euroon. Korotus koskisi sellaisia korvauksen saajia, jotka ovat joutuneet alaikäisinä seksuaalirikoksen uhreiksi.

Rikosvahinkolain mukaisen perusvähennyksen soveltamisalaa ehdotetaan supistetta-

vaksi. Perusvähennys voitaisiin vastaisuudessa tehdä vain kivusta ja särystä sekä muusta tilapäisestä haitasta, pysyvästä haitasta tai kärsimyksestä suoritettavista korvauksista. Samalla perusvähennyksen rahamäärää korotettaisiin 160 eurosta 200 euroon.

Lisäksi lakiin ehdotetaan eräitä muita vähäisiä tarkistuksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

1 Johdanto

Rikosvahinkolaki (1204/2005) tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006. Hyväksyessään lain eduskunta edellytti muun muassa, että uuden lain vaikutuksia seurattaessa arvioidaan surmansa saaneiden läheisten asemaa sekä tarvetta säätää heille oikeus korvaukseen kokemastaan kärsimyksestä (EV 186/2005 vp).

Tässä hallituksen esityksessä ehdotetaan rikosvahinkolakiin muutoksia, jotka on havaittu tarpeellisiksi, kun lain soveltamiskäytäntöä ja vaikutuksia on eduskunnan edellyttämällä tavalla seurattu ja arvioitu.

2 Nykytila ja sen arviointi*Kärsimyskorvauksen enimmäismäärä*

Rikosvahinkolain 9 §:n 1 momentin mukaan loukkauksen aiheuttamasta kärsimyksestä suoritetaan korvaus sille, jonka seksuaalista itsemääräämisoikeutta on rikoksella loukattu, jonka vapautta muuten on rikoksella loukattu tai jonka henkilökohtaista koskemattomuutta on erityisen vakavasti loukattu lainkohdassa tarkemmin yksilöidyllä väkivaltarikoksella.

Rikosvahinkolain 9 §:n 2 momentin mukaan korvaus kärsimyksestä määrätään vahingonkorvauslain (412/1974) 5 luvun 6 §:n 2 momentissa säädettyjen perusteiden mukaan. Korvaus määrätään siten sen kärsimyksen perusteella, jonka loukkaus on omiaan aiheuttamaan ottaen erityisesti huomioon loukkauksen laatu, loukatun asema, loukkaajan ja loukatun välinen suhde sekä loukkauksen julkisuus.

Rikosvahinkolain 9 §:n 2 momentissa säädetään kuitenkin kärsimyksestä rikosvahinkolain nojalla maksettaville korvauksille enimmäismäärät. Enimmäismääriä on lain säätämisen jälkeen tarkistettu rikosvahinkolain 48 §:n nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella (819/2008), joka on tullut voimaan vuoden 2009 alusta. Kärsimyskorvauksen enimmäismäärä on tällä hetkellä 3 300 euroa vähennettynä lain 19 §:ssä tarkoitetun muualta tulevan korvauksen määrällä. Sek-

suaalirikoksen uhrille voidaan kuitenkin suorittaa korvausta kärsimyksestä enintään 8 800 euroa vastaavasti vähennettynä.

Alaikäisiin kohdistuvat seksuaalirikokset ovat törkeimmissä tekemuodoissaan omiaan aiheuttamaan rikoksen uhreille poikkeuksellisen suurta kärsimystä. Näiden rikosten osalta nykyistä 8 800 euron enimmäismäärää voidaan pitää liian alhaisena.

Perusvähennys

Rikosvahinkolain 20 §:n mukaan vahinkoa kärsineelle saman vahinkotapahtuman perusteella suoritettavien korvausten yhteismäärästä tehdään perusvähennys. Perusvähennyksen määrä on tällä hetkellä 160 euroa.

Perusvähennystä koskevan säännöksen on havaittu johtavan epätydyttäviin lopputuloksiin, kun on kysymys surmansa saaneen läheisille rikosvahinkolain nojalla maksettavista korvauksista. Surmansa saaneen läheisille voidaan rikosvahinkolain 8 §:n mukaan suorittaa korvausta hautamisesta aiheutuneista ja siihen liittyvistä kustannuksista sekä elatuksen menetyksestä. Lisäksi maksetaan korvausta läheiselle kuolemantapauksen seurauksena aiheutuneesta henkilövahingosta johtuvista tarpeellisista sairaanhoitokustannuksista ja muista tarpeellisista kuluista sekä ansionmenetyksestä. Kun surmansa saaneen läheisille ei suoriteta rikosvahinkolain nojalla korvausta aineettomasta vahingosta, perusvähennys kohdistuu heidän kohdallaan aina suoraan heille tosiasiallisesti aiheutuneisiin taloudellisiin menetyksiin.

Sama periaatteellinen ongelma koskee muitakin sellaisia tilanteita, joissa rikosvahinkolain nojalla suoritetaan korvausta vain taloudellisesta vahingosta. Tällaisia ovat henkilövahingon kärsineen läheiselle suoritettavat korvaukset (6 §), työnantajalle suoritettava korvaus (7 §) sekä esinevahingon ja niin sanotun puhtaan varallisuusvahingon korvaaminen (13, 14 ja 16 §).

Hakemuskulujen korvaaminen

Rikosvahinkolain 29 §:n 1 momentin mukaan hakijalle, jolle on asian tuomioistuinkä-

sittelyä varten myönnetty oikeusapua tai määrätty oikeudenkäyntiavustaja oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 2 luvun 1 a §:n nojalla, suoritetaan vaatimuksesta kohtuullinen korvaus rikosvahinkolain mukaisen korvauksen hakemisesta aiheutuneista kuluista. Samoin menettellään, jos asiaa ei ole käsitelty tuomioistuimissa, mutta hakija täyttää oikeusavun saamiselle säädetty taloudelliset edellytykset.

Vakuutus oikeuden ratkaisukäytännössä (esimerkiksi dnro 1668/2009/1367) säännösten on tulkittu siten, että muun rikosvahinkolain mukaisen korvauksen myöntäminen ei ole edellytyksenä hakemuskulujen korvaamiselle. Näin ollen hakemuskulut on tullut korvata, vaikka hakija ei ole ollut oikeutettu mihinkään muuhun korvaukseen rikosvahinkolain nojalla. Tämä on omiaan synnyttämään käytäntöä, jossa haetaan sellaista korvausta, johon hakija ei ole lain mukaan oikeutettu, jotta saada hakemuskulut korvattua. Rikosvahinkolain 29 §:n 1 momenttia on perusteltua tarkistaa, jotta oikeus hakemuskuluihin tulee rajatuksi tarkoituksenmukaisella tavalla.

Viranomaisten oikeus saada tietoja

Korvausviranomaisena toimivalla Valtiokonttorilla on rikosvahinkolain 47 §:n mukaan salassapitosäännösten ja -määräysten estämättä oikeus pyynnöstä saada maksutta tuomioistuimelta sen hallussa olevat korvausasian selvittämiseksi välttämättömät asiakirjat sekä pykälässä yksilöidyiltä viranomaisilta ja muilta tahoilta korvausasian selvittämiseksi välttämättömät tiedot.

Kun Valtiokonttori on päättänyt maksaa korvausta rikosvahinkolain nojalla, syntyy valtiolle rikosvahinkolain 31 §:n mukaan myönnettyä korvausta vastaava takautumisoikeus vahingosta vastuussa olevalta. Rikosvahinkolain 32 §:n mukaan valtion takautumisoikeuteen perustuva saaminen peritään sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) mukaisesti. Samassa järjestyksessä peritään sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan rikosvahinkolain 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuun takaisinperintää koskevaan päätök-

seen perustuva valtion saaminen korvauksen saajalta.

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain 3 §:n 1 momentin mukaan Oikeusrekisterikeskuksen tehtävänä on huolehtia kyseisessä laissa tarkoitettua täytäntöönpanosta ja käyttää muutenkin valtion puhevaltaa Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöön pantavina oleviin seuraamuksiin liittyvissä asioissa.

Oikeusrekisterikeskus tarvitsee rikosvahinkokorvauksiin liittyvien perintätehtäviensä hoitamista varten tarkat tiedot korvausvelvollisuudesta, jotta perintä voidaan suorittaa oikein. Oikeusrekisterikeskuksen oikeuteen saada salassa pidettäviä tietoja tuomioistuimilta on kuitenkin liittynyt epäselvyyttä, kun rikosvahinkolaissa on säädetty vain Valtiokonttorin, mutta ei Oikeusrekisterikeskuksen oikeudesta saada tietoja. Siksi Oikeusrekisterikeskuksen tiedonsaantioikeudesta on perusteltua ottaa lakiin nimenomainen säännös.

3 Ehdotetut muutokset

Kärsimyskorvauksen enimmäismäärä

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rikosvahinkolain 9 §:n 2 momenttia siten, että valtion varoista voidaan suorittaa seksuaalirikoksen uhrille korvausta kärsimyksestä enintään 15 000 euroa nykyisen 8 800 euron asemesta, jos rikos on kohdistunut kahdeksatoista vuotta nuorempaan henkilöön. Tavoitteena on parantaa alaikäisenä seksuaalirikoksen uhriksi joutuneiden henkilöiden korvaussuojaa.

Muut samassa lainkohdassa säädetty korvauksen enimmäismäärät (vuoden 2009 alusta tarkistettuina 3 300 ja 8 800 euroa) ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan. Kun rikosvahinkolaissa säädettyjä rahamääriä tarkistettiin valtioneuvoston asetuksella 819/2008, rahan arvon muutoksen laskentaperusteena käytettiin kuluttajahintaindeksin pistelukua lokakuussa 2008 (109,6). Elokuussa 2010 kuluttajahintaindeksin pisteluku on ollut sama. Näin ollen nykyiset enimmäiskorvausmäärät voidaan tässä yhteydessä ottaa lakiin saman määräisinä kuin ne ovat mainitussa valtioneuvoston asetuksessa.

Perusvähennys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi rikosvahinkolain 20 §:ää siten, että perusvähennys voidaan tehdä vain aineettomasta vahingosta suoritettavista korvauksista. Aineettoman vahingon korvauslajeja ovat kipu ja särky sekä muu tilapäinen haitta, pysyvä haitta ja kärsimys. Muutoksen tavoitteena on kohdentaa perusvähennys nykyistä oikeudenmukaisemmin. Muutoksen ansiosta korvaukseen oikeutetulle aiheutuneet suoranaiset kustannukset ja muut taloudelliset menetykset tulevat aina korvatuiksi vähentämättöminä.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että perusvähennyksen euromäärä olisi 200 euroa nykyisen 160 euron asemesta. Tämän muutosehdotuksen tarkoituksena on säästää valtion korvausmenoja siinä määrin kuin on tarpeen tässä esityksessä ehdotettujen korvaussuojan parannusten rahoittamiseksi.

Hakemuskulujen korvaaminen

Esityksessä ehdotetaan hakemuskulujen korvaamista koskevan 29 §:n 1 momenttiin lisättäväksi säännös, jonka mukaan hakemuskuluja ei korvata, jos hakemus on selvästi perusteeton. Tarkoituksena on selkeyttää sitä, että oikeutta korvaukseen hakemuskuluista ei ole, jos korvauksen hakemiseen ei ole ollut todellista aiheutta esimerkiksi sen vuoksi, että jo hakemusta tehtäessä on ollut selvää, että hakijalle ei ole aiheutunut rikosvahinkolain nojalla korvattavaa vahinkoa.

Jos Valtiokonttorilta siis haetaan korvausta esimerkiksi kunnianloukkauksen aiheuttamasta kärsimyksestä, jota ei rikosvahinkolain 9 §:n mukaan voida korvata rikosvahinkolain nojalla, hakijalla ei ole oikeutta saada korvausta myöskään hakemuskuluistaan. Samoin jos Valtiokonttorilta haetaan korvausta esimerkiksi kivusta ja särystä sekä muusta tilapäisestä haitasta, jonka määräksi tuomioistuimien on katsonut 100 euroa, hakemusta voidaan lain 20 § huomioon ottaen pitää selvästi perusteettomana eikä hakemuskulujakaan tule korvata.

Jos sen sijaan korvaushakemus on alun perin ollut perusteltu, mutta rikosvahinkolain mukaista korvausta ei tule suoritettavaksi esi-

merkiksi sen vuoksi, että rikoksentekijä on itse suorittanut korvauksen vahinkoa kärsineelle korvaushakemuksen ollessa Valtiokonttorissa vireillä, hakemuskulut tulee korvata.

Jos korvaushakemuksen perusteella tehtävän ratkaisun sisältö on korvauksen myöntämiseen liittyvän harkinnanvaran vuoksi ollut hakijan vaikeasti ennakoitavissa, hakemusta ei aina voida pitää selvästi perusteettomana, vaikka korvausta ei myönnettäisiäkään. Tällaisesta tilanteesta voi olla kysymys esimerkiksi silloin, kun hakemus koskee esinevahingon korvaamista lain 16 §:n nojalla.

Muutosehdotuksen tavoitteena on edistää sitä, että Valtiokonttorin korvauskäsittelijöiden voimavaroja voidaan käyttää sellaisiin asioihin, joissa hakija todella kuuluu rikosvahinkolain mukaisen korvaussuojan piiriin.

Viranomaisten oikeus saada tietoja

Esityksessä ehdotetaan rikosvahinkolakiin lisättäväksi uusi 47 a §, jossa säädetään Oikeusrekisterikeskuksen oikeudesta saada tietoja. Ehdotetun pykälän mukaan Oikeusrekisterikeskuksella on salassapitosäännösten ja -määräysten estämättä oikeus pyynnöstä saada maksutta Valtiokonttorilta ja tuomioistuimelta tiedot ja asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä valtion takautumisoikeuteen perustuvan saamisen tai rikosvahinkolain 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuun takaisinperintään koskevaan päätökseen perustuvan valtion saamisen perimiseksi.

4 Esityksen vaikutukset*Vaikutukset rikoksen uhrin asemaan*

Ehdotettu kärsimyskorvauksen enimmäismäärän korottaminen parantaa merkittävästi sellaisten henkilöiden korvaussuojaa, jotka ovat joutuneet alaikäisenä vakavan seksuaalirikoksen uhriksi.

Perusvähennyksen kohdentaminen pelkästään aineettomaan vahinkoon parantaa sellaisten henkilöiden korvaussuojaa, jotka ovat oikeutettuja saamaan rikosvahinkolain perusteella korvausta vain taloudellisesta vahingosta. Tällaisia henkilöitä ovat käytännössä erityisesti henkirikoksen uhrin läheiset.

Perusvähennyksen euromäärän korottaminen 40 eurolla heikentää hiukan kaikkien sellaisten rikoksen uhrien korvaussuojaa, jotka ovat oikeutettuja saamaan rikosvahinkolain perusteella korvausta kivusta ja särystä sekä muusta tilapäisestä haitasta, pysyvästä haitasta tai kärsimyksestä.

Taloudelliset vaikutukset

Kärsimyskorvauksen enimmäismäärän korottamisen kustannusvaikutuksia voidaan arvioida käräjäoikeuksissa annettujen korvaus tuomioiden perusteella. Henkilövahinkoasiain neuvottelukunnasta saatujen tietojen mukaan vuonna 2009 käräjäoikeuksissa tuomittiin korvausta kärsimyksestä lapsen seksuaalisen hyväksikäytön tai törkeän lapsen seksuaalisen hyväksikäytön uhrille yli 8 800 euroa 33 tapauksessa. Näistä 23 tapauksessa tuomittu korvaus oli 15 000 euroa tai enemmän, lopuissa kymmenessä tapauksessa tuomitut korvaukset vaihtelivat 9 500 eurosta 13 000 euroon. Tuomioistuimessa tuomitut vahingonkorvaukset eivät kuitenkaan välttämättä tule kaikilta osin valtion korvattaviksi, sillä osassa tapauksista korvauksia saadaan perityksi rikoksentehtyjältä.

Edellä todetun perusteella voidaan arvioida, että alaikäisenä seksuaalirikoksen uhriksi joutuneille henkilöille maksettavan kärsimyskorvauksen enimmäismäärän korottaminen 8 800 eurosta 15 000 euroon lisäisi valtion korvausmenoja noin 150 000 eurolla vuosittain.

Perusvähennyksen kohdentaminen pelkääseen aineettomaan vahinkoon merkitsisi sitä, että perusvähennys jäisi nykyiseen verrattuna tekemättä vajaassa 200 tapauksessa vuosittain. Valtion korvausmenot lisääntyisivät tämän seurauksena arviolta 30 000 eurolla vuodessa.

Korvausta aineettomasta vahingosta suoritetaan rikosvahinkolain perusteella noin 4 000—5 000 tapauksessa vuosittain. Korottamalla perusvähennyksen euromäärää 160 eurosta 200 euroon säästetään näin ollen valtion korvausmenoja arviolta 180 000 euroa vuosittain.

Ehdotetuilla muutoksilla ei siten kokonaisuutena arvioiden ole vaikutusta rikosvahn-

kojen korvausjärjestelmästä valtiolle aiheutuvien kustannusten määrään.

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Perusvähennyksen kohdentaminen pelkääseen aineettomaan vahinkoon saattaa jossain määrin lisätä Valtiokonttorille tehtäviä korvaushakemuksia. Hakemuskulujen korvaamista koskevaan säännökseen ehdotettu tarkistus voi toisaalta vähäisessä määrin vähentää hakemuksia. Vaikutusten korvauskäsittelyyn voidaan kaiken kaikkiaan arvioida jäävän vähäisiksi.

Ehdotettu 47 a § selkeyttää oikeustilaa ja helpottaa siten Oikeusrekisterikeskuksen mahdollisuutta hankkia perintätehtävänsä hoitamiseksi tarvitsemiaan tietoja.

5 Asian valmistelu

Oikeusministeriössä tehtiin vuonna 2009 selvitys surmansa saaneen läheisten korvaussuojasta (oikeusministeriön lausuntoja ja selvityksiä 2009:14). Selvityksen johtopäätöksissä todettiin, että selvitystyön perusteella voitaisiin harkita surmansa saaneen läheisten korvaussuojan parantamiseksi muun muassa sitä, että rikosvahinkolain 20 §:n mukainen perusvähennys kohdennettaisiin pelkääseen aineettomista vahingoista suoritettavaan korvaukseen.

Mainittu selvitys on ollut lausuntokierroksella. Saaduista lausunnoista on laadittu tiivistelmä (oikeusministeriön lausuntoja ja selvityksiä 2009:26). Ehdotusta perusvähennyksen kohdentamisesta pelkääseen aineettomista vahingoista suoritettavaan korvaukseen on lausunnoissa tuettu laajasti. Valtiovarainministeriö on kuitenkin esittänyt, että muutos tulee tehdä valtiontalouden kannalta neutraalisti.

Oikeusrekisterikeskus on tehnyt huhtikuussa 2010 oikeusministeriölle aloitteen rikosvahinkolain säännösten tarkistamiseksi. Siinä ehdotettiin lakia tarkistettavaksi siten, että Oikeusrekisterikeskuksella olisi oikeus pyynnöstä saada maksutta salassapitosäännösten ja -määräysten estämättä tuomioistuimelta rikosvahinkosaamisten täytäntöönpanossa välttämättömät asiakirjat. Aloitteen mukaan mahdollisesti olisi samassa yhtey-

dessä syytä säätää myös tietojen luovuttamisesta Valtiokonttorin ja Oikeusrekisterikeskuksen kesken.

Ehdotus hallituksen esitykseksi on valmisteltu oikeusministeriössä. Ehdotuksesta on saatu lausunnot valtiovarainministeriöltä, vakuutus oikeudelta, Oikeusrekisterikeskukselta, Valtiokonttorilta, henkilövahinkoasiain neuvottelukunnalta, Julkiset oikeusavustajat ry:ltä, Rikosuhripäivystykseltä, Suomen Asianajajaliittoa ja Tukinainen ry:ltä. Lausunnonantajat ovat pääosin kannattaneet lakiin ehdotettuja muutoksia.

Henkilövahinkoasiain neuvottelukunta on pitänyt alaikäisenä seksuaalirikoksen uhriksi joutuneille henkilöille maksettavan kärsimyskorvauksen enimmäismäärän korottamista ongelmallisena yhdenvertaisuuden kannalta. Se on pitänyt perustellumpana siirtymistä yhden enimmäiskorvauksen järjestelmään. Enimmäiskorvauksen tulisi olla vähintään nyt ehdotettu 15 000 euroa.

Julkiset oikeusavustajat ry ja Suomen Asianajajaliitto ovat vastustaneet perusvähennyksen rahamäärän korottamista. Vakuutus-oikeus ja Valtiokonttori ovat esittäneet huomautuksia hakemuskulujen korvaamista koskevasta säännösehdotuksesta.

Lausuntopalautteen perusteella on tarkistettu hakemuskulujen korvaamista koskevan säännösehdotuksen sanamuotoa. Muilta osin hallituksen esitys vastaa lausuntokierroksella ollutta ehdotusta.

6 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

Lakiehdotukseen sisältyvien siirtymäsäännösten mukaan ennen lain voimaantuloa tehdyllä rikoksella aiheutetun vahingon korvaamiseen sovellettaisiin uuden 9 §:n 2 momentin ja 20 §:n sijasta lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Vastaavanlaista siirtymäsäännöstä on käytetty muun muassa uuden rikosvahinkolain säätämisen yhteydessä.

Rikosvahinkolain 48 §:n mukaan rikosvahinkolain 5—10, 17 ja 20 §:ssä mainitut rahamäärät tarkistetaan valtioneuvoston asetuksella kolmivuotiskausittain rahan arvon muutosta vastaavasti. Ensimmäinen kolmivuotistarkistus on tullut voimaan vuoden 2009 alusta. Seuraavat tulevat tehtäviksi vuoden 2012 ja vuoden 2015 alusta. Korvausjärjestelmän selkeyden kannalta on perusteltua, että kolmivuotistarkistukset pääsääntöisesti tehdään yhdellä kertaa kaikkiin laissa säädettyihin rahamääriin. Kun nyt ehdotetaan kesken kolmivuotiskauden voimaan tulevia muutoksia 9 §:n 2 momentissa ja 20 §:ssä säädettyihin rahamääriin, on perustelua turvata se, että näissä lainkohdissa säädettyihin rahamääriin kuitenkin jatkossa tehdään kolmivuotistarkistukset samaan aikaan kuin muihinkin rikosvahinkolaissa säädettyihin rahamääriin. Siksi ehdotetaan, että 9 §:n 2 momentissa ja 20 §:ssä säädettyjä euromääriä tarkistetaan seuraavan kerran vasta vuoden 2015 alusta lukien.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

*Lakiehdotus***Laki****rikosvahinkolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
*muutetaan rikosvahinkolain (1204/2005) 9 §:n 2 momentti, 20 § ja 29 §:n 1 momentti sekä
 lisätään lakiin uusi 47 a § seuraavasti:*

9 §*Kärsimyksen korvaaminen*

Korvaus kärsimyksestä määrätään vahingonkorvauslain 5 luvun 6 §:n 2 momentissa säädettyjen perusteiden mukaan. Korvaus on kuitenkin enintään 3 300 euroa vähennettynä 19 §:ssä tarkoitetun muualta tulevan korvauksen määrällä. Seksuaalirikoksen uhrille voidaan kuitenkin suorittaa korvausta enintään 8 800 euroa tai, jos uhri oli tekohtekellä kahdeksaatoista vuotta nuorempi, enintään 15 000 euroa vastaavasti vähennettynä.

20 §*Perusvähennys*

Vahinkoa kärsineelle saman vahinkotapahuman perusteella kivusta ja särystä sekä muusta tilapäisestä haitasta, pysyvästä haitasta ja kärsimyksestä suoritettavien korvausten yhteismäärästä tehdään perusvähennys, jonka määrä on 200 euroa.

29 §*Hakemuskulujen korvaaminen*

Hakijalle suoritetaan vaatimuksesta koh-
tuullinen korvaus tämän lain mukaisen kor-

vauksen hakemisesta aiheutuneista kuluista, jos hänelle on asian tuomioistuinkäsittelyä varten myönnetty oikeusapua tai määrätty oikeudenkäyntiavustaja oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 2 luvun 1 a §:n nojalla. Samoin menetellään, jos asiaa ei ole käsitelty tuomioistuimessa, mutta hakija täyttää oikeusavun saamiselle säädetyt taloudelliset edellytykset. Hakemuskuluja ei kuitenkaan korvata, jos hakemus on selvästi perusteeton.

47 a §*Oikeusrekisterikeskuksen oikeus saada tieto-
ja*

Oikeusrekisterikeskuksella on salassapitosäännösten ja -määräysten estämättä oikeus pyynnöstä saada maksutta Valtiokonttorilta ja tuomioistuimelta tiedot ja asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä valtion takautumisoikeuden perustuvan saamisen tai 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuun takaisinperintää koskevaan päätökseen perustuvan valtion saamisen perimiseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta .

Ennen tämän lain voimaantuloa tehdyllä rikoksella aiheutetun vahingon korvaamiseen

sovelletaan tämän lain 9 §:n 2 momentin ja 20 §:n sijasta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Poiketen siitä, mitä 48 §:ssä säädetään, 9 §:n 2 momentissa ja 20 §:ssä säädettyjä euronmääriä tarkistetaan seuraavan kerran 1 päivästä tammikuuta 2015.

Helsingissä 12 päivänä marraskuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Tuija Brax*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

rikosvahinkolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikosvahinkolain (1204/2005) 9 §:n 2 momentti, 20 § ja 29 §:n 1 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 47 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

9 §

Kärsimyksen korvaaminen

Kärsimyksen korvaaminen

Korvaus kärsimyksestä määrätään vahingonkorvauslain 5 luvun 6 §:n 2 momentissa säädettyjen perusteiden mukaan. Korvaus on kuitenkin enintään 3 000 euroa vähennettynä 19 §:ssä tarkoitetun muualta tulevan korvauksen määrällä. Seksuaalirikoksen uhrille voidaan kuitenkin suorittaa korvausta enintään 8 000 euroa vastaavasti vähennettynä.

Korvaus kärsimyksestä määrätään vahingonkorvauslain 5 luvun 6 §:n 2 momentissa säädettyjen perusteiden mukaan. Korvaus on kuitenkin enintään 3 300 euroa vähennettynä 19 §:ssä tarkoitetun muualta tulevan korvauksen määrällä. Seksuaalirikoksen uhrille voidaan kuitenkin suorittaa korvausta enintään 8 800 euroa *tai, jos uhri oli tekohtekellä kahdeksaatoista vuotta nuorempi, enintään 15 000 euroa* vastaavasti vähennettynä.

20 §

20 §

Perusvähennys

Perusvähennys

Vahinkoa kärsineelle saman vahinkotapah-
tuman perusteella suoritettavien korvausten
yhteismäärästä tehdään perusvähennys, jonka
määrä on 150 euroa.

Vahinkoa kärsineelle saman vahinkotapah-
tuman perusteella *kivusta ja särystä sekä
muusta tilapäisestä haitasta, pysyvästä hai-
tasta ja kärsimyksestä* suoritettavien korvaus-
ten yhteismäärästä tehdään perusvähennys,
jonka määrä on 200 euroa.

29 §

29 §

Hakemuskulujen korvaaminen

Hakemuskulujen korvaaminen

Hakijalle, *jolle on asian tuomioistuinkäsit-
telyä varten myönnetty oikeusapua tai mää-
rätty oikeudenkäyntiavustaja oikeudenkäyn-
nistä rikosasioissa annetun lain (689/1997)*
2 luvun 1 a §:n nojalla, suoritetaan vaatimuk-

Hakijalle suoritetaan vaatimuksesta koh-
tuullinen korvaus tämän lain mukaisen kor-
vauksen hakemisesta aiheutuneista kuluista,
*jos hänelle on asian tuomioistuinkäsittelyä
varten myönnetty oikeusapua tai määrätty*

sesta kohtuullinen korvaus tämän lain mukaisen korvauksen hakemisesta aiheutuneista kuluista. Samoin menetellään, jos asiaa ei ole käsitelty tuomioistuimessa, mutta hakija täyttää oikeusavun saamiselle säädetty taloudelliset edellytykset.

oikeudenkäyntiavustaja oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 2 luvun 1 a §:n nojalla. Samoin menetellään, jos asiaa ei ole käsitelty tuomioistuimessa, mutta hakija täyttää oikeusavun saamiselle säädetty taloudelliset edellytykset. Hakemuskuluja ei kuitenkaan korvata, jos hakemus on selvästi perusteeton.

47 a §

Oikeusrekisterikeskuksen oikeus saada tieto- ja

Oikeusrekisterikeskuksella on salassapitosäännösten ja -määräysten estämättä oikeus pyynnöstä saada maksutta Valtiokonttorilta ja tuomioistuimelta tiedot ja asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä valtion takautumisoikeuteen perustuvan saamisen tai 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuun takaisinperintää koskevaan päätökseen perustuvan valtion saamisen perimiseksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta _____.

Ennen tämän lain voimaantuloa tehdyllä rikoksella aiheutetun vahingon korvaamiseen sovelletaan tämän lain 9 §:n 2 momentin ja 20 §:n sijasta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Poiketen siitä, mitä 48 §:ssä säädetään, 9 §:n 2 momentissa ja 20 §:ssä säädettyjä euromääriä tarkistetaan seuraavan kerran 1 päivästä tammikuuta 2015.